

ostatně učiniti by nemohl ani v tom případě, kdyby šlo o jmění pozůstalostní, k němuž si různé osoby osobují vlastnické nároky, neboť nesmí se v mimosporném řízení předbíhati řešení otázky nabytí vlastnictví a to ani příkázáním úlohy žalobce ani určením lhůty k podání vlastnické žaloby, a sluší naopak v obou směrech použití jedině hmotně-právních ustanovení zákona obč. o vlastnické žalobě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu zůstavitelových rodičů.

Důvody:

Stěžovatelé napadají usnesení rekursního soudu, nepovažující za správný jeho názor, že sporná pojistka nepatří do soupisu pozůstalostního jmění, poněvadž nebyla v držení zůstavitele v době jeho smrti. Leč není třeba zabývat se otázkou, zda je správný názor rekursního soudu po této stránce. Rekursní soud vyslovil mimo to, že pojistka — nehledíc k důvodům, které stěžovatelé napadají — nepatří vůbec do pozůstalosti Františka S-a, ať již jest správným tvrzení zůstalé vdovy, že jí zůstavitel daroval pojistku za živa, nebo tvrzení stěžovatelů, že zůstavitel jim pojistku odkázal poslední vůlí z důvodů, opírajících se o ustanovení § 133 (3) zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. z. (pojišťovací smlouva) a vysvětlivky ministerstva spravedlnosti ve věstníku z roku 1916 str. 290. Stěžovatelé nenapadají tyto důvody usnesení a stačí je proto odkázati na tyto důvody, které mají v uvedeném ustanovení zákona plnou oporu. Dovolací stížnosti, usilující o to, aby sporná pojistka byla zařazena do pozůstalostního jmění, bylo tudíž odepřítí úspěch. Zrušil-li rekursní soud, posuzuje věc s tohoto právního hlediska, opatření prvního soudu, jímž byla pozůstalá vdova odkázána se svými nároky na pojistku na pořad práva a jí uloženo, by podala žalobu do určité doby, jinak že bude pozůstalost projednána bez ohledu na její vlastnické nároky, postupoval správně a ve shodě s judikaturou nejvyššího soudu.

Čís. 8190.

V případě § 726 obč. zák. stanou se odkazovníci dědici pozůstalého jmění poměrně podle hodnoty svých odkazů a to tak, že ve všech směrech platí za dědice, povolané závětí. Předemřeli-li někteří odkazovníci zůstavitele, spadly jich odkazy do pozůstalosti a připadlo celé pozůstalostní jmění odkazovníkům přeživším zůstavitele.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, Rv I 1411/27.)

Dne 27. prosince 1921 zemřela Marie B-ová, zanechavši platnou poslední vůli s dodatkem rovněž platným. Ustanovila universálním dědicem spolek na ochranu zvířat pro království České, vyloučivši výslovně všechny příbuzné s obou stran. Universální dědic prohlásil právoplatně,

že se vzdává nároku na tuto pozůstalost. Zůstavitelka ustanovila ve své poslední vůli čtyři odkazy a sice Barboře Č-ové, Josefu N-ovi a Janu H-ovi po 200 Kč a Leopoldině P-ové 300 Kč. Z odkazovníků nedočkali se nápadu, předemřevše, Barbora Č-ová a Josef N. K pozůstalosti po Marii B-ové přihlásili se podle § 726 obč. zák. jako dědicové žalovaní Jan H. a Leopoldina P-ová, tato k $\frac{3}{5}$ pozůstalosti, onen k $\frac{2}{5}$ pozůstalosti, kaduční správa této pozůstalosti na $\frac{4}{9}$ a byla poukázána se svým nárokem soudem pozůstalostním na pořad práva. Proti žalobě, již se domáhal československý stát (kaduční správa) na žalovaných: Leopoldině P-ové a Janu H-ovi, by bylo uznáno právem, že žalobci přísluší nárok na $\frac{4}{9}$ pozůstalosti Marie B-ové, namítli žalovaní, že zde nepřijde v úvahu § 562 obč. zák., který se týká dědiců, nikoliv odkazovníků, nýbrž že zde přijde v úvahu ustanovení §§ 689, 726 a navrhli proto zamítnutí žaloby. Procesní soud první stolice žalobu zamítl.

Důvod y: Soud jest toho názoru, že prosba žalobní není odůvodněna, že v případě, o který jde, státu nepřislouží kaduční právo. Podle § 689 obč. zák. připadne odkaz, jehož obdarovaný přijmouti nemůže nebo nechce, tomu, kdo jest povolán náměstnictvím nebo nástupnictvím dědickým, a, není-li takové osoby a odkaz jest celý zůstaven více osobám nedílně nebo výslovně díly rovnými, připadá podíl, jež jeden z nich neobdrží, ostatním tak jako dědictví spoludědicům. Kromě těchto dvou případů se rozmnožuje uvolněným odkazem podstata dědická. Poněvadž odkazy po Marii B-ové nebyly ustanoveny ani nedílně ani výslovně rovnými díly, rozmnožila se odkazy Barbory Č-ové a Josefa N-a, ježto se jich tito nedožili a tedy jich přijmouti nemohou, podstata dědická po Marii B-ové podle poslední věty § 689 obč. zák. Jde tedy o to, zjištění, komu tato rozmnožená podstata dědická po Marii B-ové má připadnouti. Podle § 726 obč. zák. nabývají, nechce-li nebo nemůže-li se v pozůstalost uvázat ani dědic ani někdo, kdo je povolán za něho (náměstnictvím) nebo po něm (nástupnictvím), práva dědického ti, kdo dědí podle zákona. Odřeknou-li také oni, dědí ti, kdo byli obdarováni odkazy podle úměry, jakou byli obdarováni. Poněvadž k dědictví po Marii B-ové nepřicházejí v úvahu ani dědici ze závěti, ani dědici zákonní, neboť dědic ze závěti dědictví nepřijal a dědici ze zákona jsou z dědictví — jak nesporně — vůlí Marie B-ové vyloučení, dědí podle poslední věty § 726 obč. zák. celou pozůstalost, t. j. podstatu dědickou, rozmnoženou podle poslední věty § 689 obč. zák. o odkazy Barbory Č-ové a Josefa N-a ti, kdo byli obdarováni odkazy dle úměry, jakou byli obdarováni, pokud tu jsou. Poněvadž v tomto případě jsou tu odkazovníci Jan H. a Leopoldina P-ová, kteří se nápadu dožili, přicházejí jen tito dva v úvahu jako dědici k rozmnožené podstatě dědické podle úměry, jakou byli obdarováni, t. j. $\frac{2}{5}$ a $\frac{3}{5}$. Poněvadž tedy dědí Jan H. a Leopoldina P-ová, jsou tito osobami, které se uvážou v pozůstalost, a není zde tedy případ odúmrtí, neboť pozůstalost připadá státu jako odúmrtí pouze tehdy, není-li nikoho, kdo by dědil po právu, nebo neuváže-li se nikdo v pozůstalost (§ 760 obč. zák.). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **Důvod y:** Žalující strana buduje svůj

nárok na předpisu § 562 obč. zák., který chce vztáhnouti na tento případ. Soud odvolací však sdílí právní stanovisko prvního soudu, které odpovídá k námitkám žalovaných, že ustanovení § 562 obč. zák. se sem vůbec nehodí, že naopak sporný případ jest řešiti pod zorným úhlem §§ 689 a 726 obč. zák. Předpis § 562 obč. zák. mluví o dědici »ustanoveném« k určitému dílu a jsa zařaděn do hlavy o posledních pořízeních, zřejmě má na zřeteli dědice závětí povolané, k nimž však nelze počítati pouhé odkazovníky, kteří nikdy se neobmýšlejí určitým dílem pozůstalosti. Poukaz na § 726 obč. zák. poslední věta, že se odkazovníci pokládají poměrně za »dědice«, nemůže míti význam, který mu přikládá žalující strana, že prý odkazovníci musí býti pokládáni hned od počátku za dědice, jako by byli závětí k pozůstalosti povoláni. To není v § 726 obč. zák. vůbec obsaženo, naopak vysvítá z předpisů §§ 726 a 760 obč. zák., že odúmrtí stává se pozůstalost teprve tehda, není-li tu ani odkazovníků, kteří by se uvázali podle § 726 obč. zák. v pozůstalost. Třebaže se pokládají odkazovníci za dědice, nestanoví zákon, že by se hned od původu pokládali za dědice, jako by je byl testator ustanovil dědici k určitému dílu pozůstalosti; uváděti § 726 ve spojení s § 562 obč. zák., jest příliš odvážným a neodpovídá ani účelu zákona ani jeho doslovu. Právem odkazuje první soud na předpis § 689 obč. zák., že podle poslední jeho věty spadají odkazy uvolněné smrtí odkazovníků před úmrtím zůstavitelky do pozůstalostní podstaty, a poněvadž ani zákonní dědici nemohou na pozůstalost činiti právo dědické, takto uvolněná celá pozůstalost připadá podle poslední věty § 726 obč. zák. žalovaným odkazovníkům poměrně ($\frac{2}{5}$ a $\frac{3}{5}$).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Při řešení případu jest vycházeti z toho, že žalobce uznal, jak v žalobě, tak v odvolání i dovolání, že žalovaným přísluší nárok na mimořádné právo dědické podle § 726 obč. zák. Stránám jest spornou jen otázka rozsahu tohoto práva a jde jim proto o výklad ustanovení § 726 obč. zák. Správný jeho výklad nemůže však vésti k uznání nároku žalobcem uplatňovaného, jak vysvitne z těchto úvah. Jest otázkou, jakými dědici se stanou odkazovníci podle § 726 obč. zák. Přisvědčiti jest názoru, který hájí také nauka (Krainz-Ehrenzweig, Erbrecht str. 447, Mayr, Erbrecht str. 238, Stubenrauch I. str. 908 a Svoboda, Dědické právo str. 51), že se takoví odkazovníci stanou dědici pozůstalého jmění poměrně podle hodnoty svých odkazů tak, že ve všech směrech, tedy i v otázkách ručení za dluhy pozůstalostní i v otázkách řízení pozůstalostního platí za dědice, povolané závětí. Plyne to také z úvahy, že se takoví odkazovníci stali dědici po rozumu zákona jen ve své vlastnosti jako odkazovníci, za něž byli povoláni toliko závětí, která jest tudíž důvodem jejich dědického práva. V tomto případě stali se tudíž dědici ze závětí toliko oba žalovaní, neboť Josef N. a Barbora Č-ová, nedoživše se nápadu odkazu, nestali se vůbec odkazovníky, čímž byla u nich vy-

loučena možnost státi se dědici, která by tu byla bývala právě jen tehdy, kdyby se byli stali odkazovníky. Nestaly-li se osoby tyto dědici ze závěti, nelze se žalobci ani dovolávat ustanovení § 562 obč. zák. Neboť úmrtím těchto osob uvolnily se toliko jejich odkazy, které, jak nižší soudy správně dovodily, spadly podle § 689 obč. zák. do pozůstalostní podstaty. Žalovaným připadlo podle toho, co bylo řečeno, podle § 726 obč. zák. celé pozůstalé jmění a měla okolnost, že se jim dostalo určitého odkazu jen ten význam, že hodnota odkazu jest klíčem, podle kterého se dělí celé pozůstalostní jmění mezi odkazovníky, stavší se nyní dědici. Jinak by také nemělo smyslu ustanovení zákona (§ 726 obč. zák.), že jest odkazovníky považovati poměrně za dědice.

Čís. 8191.

»Vznesení nároku« podle § 967 obč. zák. znamená určité vyzvání dlužníka věřitelem, by mu dal náhradu. Nárok na náhradu škody dlužno vznést ve lhůtě § 967 obč. zák. i tehdy, opírá-li o čl. 282 obch. zák.

Převzal-li zasílatel movité věci pouze do úschovy, nelze použití čl. 386 obch. zák.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, Rv I 4/28.)

Žalovaný měl u žalující zasílatelské firmy v úschově nábytek. Proti žalobě o zaplacení úschovného namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku na náhradu škody, ježto prý se nábytek poškodil ve skladišti žalující firmy vlhkem a houbou. Namítnutá vzájemná pohledávka převyšovala zažalovanou pohledávku. Procesní soud prvního stálice uznal zažalovanou pohledávku důvodem po právu, uznal však po právu též vzájemnou pohledávku do výše zažalované pohledávky a proto žalobu zamítl. Odvolací soud neuznal vzájemnou pohledávku po právu a odsoudil žalovaného k zaplacení zažalovaného peníze. Důvody: Jest nesporno, že nábytek byl uložen ve skladišti od 6. května 1924 do prosince 1925 a že žalobkyně vrátila nábytek žalovanému v prosinci 1925. Podle poslední věty § 967 obč. zák. vzájemné pohledávky schovatele a ukladatele věci movité mohou býti vzneseny (*... können... angebracht werden) jen do třiceti dnů od navrácení. Soud odvolací sice souhlasně s prvním soudcem považuje za prokázáno, že žalovaný, přejímaje nábytek ze skladiště, hlásil Marii Schové, že knihovna utrpěla škodu vlhkostí, a že žalovaný, přejímaje nábytek, též Antonína Sch-a vyzval, aby se přišel na nábytek podívat, že žalovaný nábytek nemůže tak nechat, avšak že se Antonín Sch. na nábytek podívat nepřišel. Soud odvolací tudíž souhlasně s prvním soudcem po stránce skutkové věří výpovědi žalovaného co strany. Podle § 267 c. ř. s. jest zjištěno, že žalovaný do třiceti dnů po převzetí nábytku k žalující firmě dalšího prohlášení o poškození nábytku neučinil, zejména neprohlásil, že žádá na žalobkyni, by mu škodu nahradila. Po stránce právní soud odvolací usuzuje, že prohlášení, která žalovaný učinil při převzetí